

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 stycznia 1958 r.

w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia mienia ruchomego w gospodarstwach rolnych.

Na podstawie art. 6 i 21 ustawy z dnia 28 marca 1952 r. o ubezpieczeniach państwowych (Dz. U. Nr 20, poz. 130) zarządza się, co następuje:

Rozdział I

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Za gospodarstwo rolne w rozumieniu rozporządzenia uważa się ogólny obszar gruntów od 0,5 ha wzwyż, należących do jednej lub więcej osób fizycznych (gospodarstwo indywidualne) albo do rolniczej spółdzielni produkcyjnej, tworzących jedną całość gospodarczą i przeznaczonych pod uprawy rolne. Działki przyzagrodowe członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych uważa się za gospodarstwa rolne bez względu na wielkość działki przyzagrodowej.

2. Za właścicieli gospodarstw rolnych w rozumieniu rozporządzenia uważa się osoby fizyczne, władające gospodarstwami rolnymi jako właściciele, posiadacze, użytkownicy lub dzierżawcy, oraz zarządy rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

3. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa:

- 1) o PZU — należy przez to rozumieć Państwowy Zakład Ubezpieczeń;

- 2) o biurze gromadzkiej rady narodowej — należy przez to rozumieć również biuro miejskiej rady narodowej (rady narodowej osiedla), a jeżeli biuro takie nie zostało utworzone — właściwy organ administracji ogólnej (prezydium miejskiej (dzielnicowej) rady narodowej (rady narodowej osiedla);
- 3) o spółdzielniach — należy przez to rozumieć rolnicze spółdzielnie produkcyjne.

Rozdział II

Przedmiot ubezpieczenia.

§ 2. 1. Obowiązkowemu ubezpieczeniu w gospodarstwach rolnych (§ 1 ust. 1) podlega następujące mienie ruchome:

- 1) odłączone od pnia i wykopane ziemniaki oraz ich przetwory;
- 2) inwentarz żywy;
- 3) inwentarz martwy, narzędzia i materiały służące do potrzeb własnych gospodarstwa;
- 4) ruchomości domowe właściciela indywidualnego gospodarstwa i jego domowników prowadzących z nim wspólne gospodarstwo domowe, a w spółdzielniach — urządzenie lokali biurowych i innych.

2. Z obowiązkowego ubezpieczenia wyłącza się:

- 1) samochody, przyczepy samochodowe i motocykle;
- 2) pieniądze, dzieła sztuki, wyroby ze złota i srebra, biżuterię i zegarki;
- 3) napoje alkoholowe.

Rozdział III

Zakres odpowiedzialności PZU.

§ 3. 1. PZU odpowiada za szkody wyrządzone w ubezpieczonym mieniu przez pożar, uderzenie pioruna, wszelkiego rodzaju wybuchy, ~~przymusowe lądowanie lub upadek samolotu~~, powódź, huragan, grad, lawiny, trzęsienie, ~~zapadanie~~ i usuwanie się ziemi oraz za szkody w inwentarzu żywym, spowodowane prądem elektrycznym o wysokim napięciu.

2. PZU pokrywa ponadto szkody powstałe w ubezpieczonym mieniu wskutek zaginięcia lub kradzieży dokonanej w czasie zdarzenia losowego i akcji ratunkowej.

3. Za huragan w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się gwałtowne wichry, których działanie zdolne jest do wyrządzenia masowych szkód. Pojedyncze szkody uważa się za szkody huraganowe tylko wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono ślady działania huraganu (gwałtownych wichrów) lub też rodzaj szkody i jej rozmiary świadczą wyraźnie o działaniu wiatru o prędkości nie mniejszej, niż 24,5 m/sek.

4. Za powódź uważa się wylew wód bieżących lub stojących z ich naturalnych lub sztucznych łóżysk. Nie uważa się jednak za powódź wylewu wód z rowów melioracyjnych i przegonów, spowodowanego przez ulewne deszcze lub tajanie śniegu i na skutek wadliwego działania bądź uszkodzenia urządzeń odwadniających, wodociągowych, kanalizacyjnych, basenów itp.

5. Za szkody uważa się utratę lub zmniejszenie się wartości ubezpieczonego mienia z powodu jego zniszczenia lub uszkodzenia przez bezpośrednie lub pośrednie działanie przyczyn wymienionych w ust. 1 bądź wskutek zastosowania środków mających na celu ratowanie mienia.

§ 4. PZU nie odpowiada za szkody:

- 1) spowodowane rozmyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa właściciela albo pełnoletnich członków jego rodziny, prowadzących z nim wspólne gospodarstwo domowe, a w spółdzielniach — za szkody spowodowane wskutek nieprzestrzegania przez zarząd spółdzielni przepisów o ochronie przeciwpożarowej i innych, mających na celu ~~zapobieganie~~ powstaniu szkody; w razie rozmyślnego spowodowania wypadku przez któregokolwiek z członków spółdzielni albo pełnoletnich członków jego rodziny, prowadzących z nim wspólne gospodarstwo domowe, wyłączenie odpowiedzialności PZU dotyczy tylko szkód poniesionych przez sprawcę i współwinnych wypadku;
- 2) spowodowane w ubezpieczonym mieniu przez zapadanie lub usuwanie się ziemi, jeżeli jest ono następstwem działalności ludzkiej, jak wykopy ziemne, eksploatacja bogactw mineralnych itp.;
- 3) powstałe wskutek działań wojennych.

Rozdział IV

Zgłaszanie i rejestracja gospodarstw rolnych.

§ 5. Mienie ruchome podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu z chwilą powstania gospodarstwa rolnego.

§ 6. 1. Właściciel indywidualnego gospodarstwa podlegającego obowiązkowemu ubezpieczeniu jest obowiązany zgłosić gospodarstwo do ubezpieczenia niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia powstania gospodarstwa. Właściciel gospodarstwa już ubezpieczonego jest obowiązany zgłosić zmianę w obszarze gruntów oraz zmianę osoby właściciela niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia dokonania tych zmian.

2. Zgłoszenia, o których mowa w ust. 1, właściciel gospodarstwa jest obowiązany dokonać albo w biurze gromadzkiej rady narodowej, albo w terytorialnie właściwym inspektoracie PZU.

3. Biuro gromadzkiej rady narodowej, któremu zgłoszono gospodarstwo do ubezpieczenia lub zmiany zasie w gospodarstwie, jest obowiązane nie później aniżeli w ciągu 7 dni zgłoszenie to przesłać właściwemu terytorialnie inspektoratowi PZU.

§ 7. 1. Spółdzielnia ma obowiązek zgłosić swe powstanie we właściwym inspektoracie PZU w ciągu 14 dni od dnia otrzymania wymaganego do sądowej rejestracji oświadczenia o celowości założenia spółdzielni. Do zgłoszenia należy dołączyć imienny wykaz członków spółdzielni z podaniem obszarów ich gruntów włączonych do spółdzielni.

2. Spółdzielnia, której mienie ruchome było już ubezpieczone w roku poprzednim, obowiązana jest w terminie do dnia 31 marca każdego roku podać właściwemu inspektoratowi PZU obszar gruntów ornych i łąk kośnych oraz wartość inwentarza martwego, inwentarza żywego i urządzeń biur, świetlic, przedszkoli itp. Dane te należy podać według stanu na koniec roku poprzedzającego rok ubezpieczenia.

§ 8. Spółdzielnia ma obowiązek zgłosić w PZU zmiany spowodowane przez zwiększenie się lub zmniejszenie liczby członków w ciągu 14 dni od dnia powstania zmiany, podając jednocześnie wykaz imienny przybywających lub ubywaających członków i obszary ich gruntów włączonych lub wyłączonych ze spółdzielni.

§ 9. 1. PZU prowadzi ewidencję gospodarstw rolnych objętych obowiązkowym ubezpieczeniem mienia ruchomego.

2. Ewidencję indywidualnych gospodarstw rolnych PZU uzgadnia raz w roku z danymi ewidencji gruntów prowadzonej przez właściwe organy administracji prezydiów powiatowych (miejskich) rad narodowych.

3. Obszary gruntów należących do spółdzielni rejestruje się w ewidencji PZU wymienionej w ust. 1 na podstawie informacji otrzymanych od tych spółdzielni w trybie przewidzianym w § 7 ust. 2 i § 8, jeśli zaś chodzi o spółdzielnie nowo powstałe — na podstawie informacji uzyskanych przez PZU bezpośrednio od zarządów tych spółdzielni.

§ 10. Biuro gromadzkiej rady narodowej powziawszy wiadomość, że właściciel nie wykonał obowiązku przewidzianego w § 6 ust. 1, zawiadamia o tym właściwy terytorialnie inspektorat PZU w terminie 7 dni od powzięcia tej wiadomości.

§ 11. Indywidualne gospodarstwo rolne rejestruje się w miejscowości, w której jego właściciel (§ 1 ust. 2) ma stałe miejsce zamieszkania i gdzie znajduje się przynajmniej część gruntów należących do gospodarstwa. Jeżeli miejsce stałego zamieszkania właściciela znajduje się poza obszarem gospodarstwa, gospodarstwo rejestruje się w miejscowości, gdzie znajdują się główne zabudowania gospodarcze, a w braku zabudowań — w miejscowości, gdzie znajduje się przeważający obszar gruntów wchodzących w skład gospodarstwa.

§ 12. 1. PZU jest uprawniony do sprawdzenia w każdym czasie ilościowego i jakościowego stanu mienia ruchomego objętego obowiązkowym ubezpieczeniem.

2. Właściciel gospodarstwa jest obowiązany udzielić na żądanie organów PZU wszelkich wyjaśnień mających wpływ na ustalenie ilości i wartości mienia ruchomego.

Rozdział V

Miejsce ubezpieczenia.

§ 13. 1. Ubezpieczeniem objęte jest mienie ruchome znajdujące się na obszarze całego gospodarstwa podlegającego obowiązkowemu ubezpieczeniu, tj. w budynkach, na podwórzu i gruntach tego gospodarstwa.

2. PZU odpowiada również za szkody w mieniu ruchomym znajdującym się poza miejscem wskazanym w ust. 1, jednak tylko w przypadkach uzasadnionych względami natury gospodarczej, jak wypożyczenie mienia w ramach pomocy sąsiedzkiej, przechowywanie mienia w cudzych budynkach w braku własnych, przebywanie zwierząt na cudzym pastwisku lub sprzężaju w drodze, wywiezienie roi pszczoł na pasieczysko, oddanie przedmiotów mienia ruchomego do naprawy lub przerobienia itp., oraz za szkody w sianie i inwentarzu żywym i martwym znajdującym się na użytkowanych przez właściciela (lub grupy kośnej) łakach bez względu na miejsce ich położenia.

Rozdział VI

Początek i koniec odpowiedzialności PZU.

§ 14. 1. Odpowiedzialność PZU rozpoczyna się następnego dnia po zgłoszeniu gospodarstwa do ubezpieczenia przez właściciela (§ 6 ust. 1 i 2, § 7 i § 8), a w razie niezgłoszenia gospodarstwa — od dnia następnego po zawiadomieniu inspektoratu PZU przez biuro gromadzkiej rady narodowej (§ 10) lub po zarejestrowaniu gospodarstwa przez organ PZU (§ 9).

2. Za dzień zgłoszenia uważa się dzień przyjęcia zgłoszenia przez PZU lub biuro gromadzkiej rady narodowej, a przy zgłoszeniach listownych lub telegraficznych — datę stempla pocztowego lub nadania telegramu.

§ 15. 1. Odpowiedzialność PZU ustaje z dniem rozpoczęcia używania całości gruntów gospodarstwa na cele inne niż uprawy rolne.

2. Zmiana właściciela gospodarstwa nie pociąga za sobą ustania odpowiedzialności PZU. Nowy właściciel wchodzi w prawa i obowiązki poprzedniego właściciela.

Rozdział VII

Ustalenie sumy ubezpieczenia.

§ 16. 1. Sumy ubezpieczenia mienia ruchomego dla indywidualnych gospodarstw rolnych i członków spółdzielni ustala się w wysokości 80% wartości, obliczonej na podstawie norm szacunkowych PZU, zatwierdzonych przez Ministra Finansów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa.

2. Sumy ubezpieczenia mienia ruchomego w spółdzielniach ustala się:

1) dla ziemiopłodów — w wysokości 80% wartości obliczonej na podstawie norm szacunkowych PZU, zatwierdzonych przez Ministra Finansów w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa;

2) dla pozostałych przedmiotów mienia ruchomego — w wysokości 80% wartości podanej w bilansie spółdzielni sporządzonym na koniec roku poprzedzającego rok ubezpieczenia, a w braku bilansu — w 80% wartości ustalonej według oszacowania szczegółowego.

§ 17. O zatwierdzeniu norm szacunkowych, o których mowa w § 16, ogłasza się w Monitorze Polskim. Inspektoraty PZU powinny na żądanie osób zainteresowanych okazać im normy szacunkowe.

§ 18. 1. W każdym roku przynajmniej na 14 dni przed terminem płatności składki PZU doręcza właścicielowi wezwanie płatnicze, które jednocześnie zastępuje dowód ubezpieczeniowy. W wezwaniu płatniczym powinny być podane: obszar gruntów użytkowych gospodarstwa, ogólna suma ubezpieczenia mienia ruchomego, wysokość i termin płatności należnej składki oraz treść § 19 i § 23 ust. 1.

2. Jeżeli obszar gruntów użytkowych (grunty orne i łąki kośne) indywidualnego gospodarstwa rolnego, podany w wezwaniu płatniczym (ust. 1), niezgodny jest ze stanem faktycznym, właściciel gospodarstwa obowiązany jest zawiadomić o tym właściwy inspektorat PZU w ciągu miesiąca od dnia otrzymania wezwania. W razie niezawiadomienia odpowiedzialność PZU za wyniki szkody ogranicza się do wysokości sumy ubezpieczenia wymienionej w wezwaniu płatniczym.

§ 19. Jeżeli suma ubezpieczenia, określona zgodnie z § 16, a podana w wezwaniu płatniczym (§ 18 ust. 1), jest wyższa lub niższa co najmniej o 10% od 80% rzeczywistej wartości mienia ruchomego, właścicielowi przysługuje prawo żądania ustalenia sumy ubezpieczenia w drodze oszacowania szczegółowego. Żądanie to powinno być zgłoszone na piśmie ze wskazaniem:

- 1) właściwej powierzchni obsiewu poszczególnymi rodzajami ziemiopłodów i wydajności plonów z 1 ha dla każdego rodzaju ziemiopłodu;
- 2) wyceny poszczególnych sztuk inwentarza żywego oraz przedmiotów inwentarza martwego i ruchomości domowych, a jeśli chodzi o spółdzielnie — również wyceny urządzeń biur, świetlic, przedszkoli, żłobków itp.

§ 20. O dokonaniu ogólnej zmiany w sumach ubezpieczenia mienia ruchomego w związku ze zmianami w cenach ziemiopłodów, inwentarza lub ruchomości domowych PZU zawiadamia właścicieli gospodarstw w drodze publicznych obwieszczeń.

Rozdział VIII

Składki ubezpieczeniowe.

§ 21. 1. Składki za obowiązkowe ubezpieczenie mienia ruchomego oblicza się według obowiązujących taryf za pełny okres ubezpieczenia, którym jest rok kalendarzowy.

2. Jeżeli odpowiedzialność PZU rozpoczyna się, ulega zmianie lub kończy (§§ 14 i 15) w ciągu okresu ubezpieczenia, pobranie uzupełniającej składki lub zwrot następuje w następnym roku kalendarzowym.

3. Uzupełniająca składkę lub zwrot składki oblicza się za pełny miesiąc od daty ustalonej w myśl §§ 14 i 15 jako początek lub koniec odpowiedzialności PZU, przy czym miesiąc rozpoczęty liczy się za pełny.

4. Przepis § 20 ma odpowiednie zastosowanie przy zmianie wysokości składki.

§ 22. Składki są inkasowane w trybie i terminie ustalonych przez Ministra Finansów.

§ 23. 1. Składki za obowiązkowe ubezpieczenie mienia ruchomego są traktowane na równi z opłatami publicznymi.

Do składek tych stosuje się odpowiednio przepisy o zobowiązaniach podatkowych.

2. Do składek uiszczonych po terminie dolicza się dodatki lub odsetki za zwłokę. Składki nie uiszczone w terminie podlegają ściąganiu w trybie egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych.

3. PZU ma prawo potrącić z odszkodowania należne, a nie uiszczone przez właściciela składki za obowiązkowe ubezpieczenie.

Rozdział IX

Obowiązki właściciela.

§ 24. Właściciel gospodarstwa jest obowiązany utrzymywać ubezpieczone mienie w należytych stanie i stosować się do przepisów przeciwpożarowych i innych, mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, oraz przeprowadzać w terminie nakazanym przez właściwe organy administracji państwowej zmiany mające na celu poprawę stanu bezpieczeństwa ogniowego, a w razie powstania szkody — w miarę możliwości — zapobiec jej rozszerzeniu się.

§ 25. 1. O szkodzie powstałej w ubezpieczonym mieniu właściciel jest obowiązany zawiadomić inspektorat PZU lub prezydium gromadzkiej rady narodowej najpóźniej w ciągu 7 dni od dnia powstania szkody lub otrzymania o niej wiadomości. Biuro gromadzkiej rady narodowej zawiadamia niezwłocznie terytorialnie właściwy inspektorat PZU o każdej szkodzie, która doszła do jego wiadomości w jakikolwiek sposób.

2. Do czasu oględzin szkody przez organy PZU nie wolno bez zezwolenia PZU zmieniać stanu spowodowanego przez szkodę, chyba że zmiana leży w interesie publicznym lub jest niezbędna dla zapobieżenia powiększeniu się szkody. PZU nie może powoływać się na ten przepis ze skutkiem prawnym, jeżeli w ciągu 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie nie dokonał jej oględzin.

3. Właściciel gospodarstwa jest obowiązany ułatwić organom PZU przeprowadzenie dochodzeń niezbędnych dla ustalenia szkody i jej rozmiarów, udzielić wszelkich potrzebnych w tym celu wyjaśnień oraz dostarczyć wymagane dowody.

4. W razie zaginięcia jakichkolwiek przedmiotów mienia ruchomego, które uległo szkodzie przed dokonaniem oględzin szkody przez organ PZU, właściciel jest obowiązany niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni zawiadomić o tym miejscowe organy Milicji Obywatelskiej, podając zarazem wyszczególnienie zaginionych przedmiotów.

§ 26. 1. W razie niedopełnienia przez właściciela gospodarstwa wskutek złego zamiaru lub rażącego niedbalstwa któregośkolwiek z obowiązków określonych w § 25 ust. 1 i 3, o ile niedopełnienie to miało wpływ na powstanie i rozmiar szkody lub ustalenie wysokości odszkodowania, PZU może odmówić całego przysługującego odszkodowania.

2. W razie niedopełnienia przez właściciela gospodarstwa wskutek złego zamiaru lub rażącego niedbalstwa któregośkolwiek z obowiązków określonych w § 24 i § 25 ust. 2 i 4, o ile niedopełnienie to miało wpływ na powstanie i rozmiar szkody lub ustalenie wysokości odszkodowania, PZU może odmówić połowy przysługującego odszkodowania.

Rozdział X

Ustalenie wysokości szkody i odszkodowania.

§ 27. 1. Oszacowania szkody w ubezpieczonym mieniu ruchomym dokonuje PZU w obecności właściciela gospodar-

stwa oraz przedstawiciela właściwej gromadzkiej rady narodowej. Nieobecność właściciela lub przedstawiciela gromadzkiej rady narodowej mimo ich zawiadomienia przez PZU nie wstrzymuje oszacowania szkody.

2. PZU przeprowadza dochodzenie w celu ustalenia wysokości odszkodowania w ciągu 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.

§ 28. 1. Szkody w ubezpieczonym mieniu oblicza się w następujący sposób:

- 1) w ziarnie żyta, pszenicy, jęczmienia i owsa — według cen płaconych w dniu powstania szkody przez uspołecznione punkty skupu za dostawy ponadobowiązkowe;
- 2) w ziemiopłodach kontraktowanych — według cen kontraktacyjnych z wyłączeniem premii;
- 3) w ziemiopłodach nie objętych pkt 1 i 2 — według cen płaconych w dniu powstania szkody przez jednostki handlu uspołecznionego;
- 4) w inwentarzu żywym — według cen rynkowych w danym powiecie płaconych w dniu powstania szkody za średniej jakości zwierzęta danego gatunku, z uwzględnieniem wartości hodowlanej, a w trzodzie chlewnej użytkowej — według cen płaconych w dniu powstania szkody przez uspołecznione punkty skupu za dostawy ponadobowiązkowe;
- 5) w inwentarzu martwym, narzędziach i materiałach służących do potrzeb własnych gospodarstwa — według cen obowiązujących w handlu uspołecznionym w dniu powstania szkody, a w przedmiotach, na które nie ma ustalonych cen w handlu uspołecznionym — według cen miejscowych; przy ustalaniu wysokości szkody uwzględnia się stopień zużycia przedmiotu w chwili powstania szkody;
- 6) w ruchomościach domowych, a w spółdzielniach — również w urządzeniach biur, świetlic, przedszkoli itp. — według cen obowiązujących w dniu powstania szkody w handlu uspołecznionym; w braku zaś takich cen na poszczególne przedmioty — według cen miejscowych; przy ustalaniu wysokości szkody uwzględnia się stopień zużycia przedmiotu w chwili powstania szkody.

2. Odszkodowanie ustala się w wysokości 80% szkody obliczonej w sposób określony w ust. 1, nie wyżej jednak niż suma ubezpieczenia.

Rozdział XI

Płatność odszkodowania.

§ 29. 1. PZU wypłaca odszkodowanie w ciągu miesiąca od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie.

2. Jeżeli dochodzenia w celu ustalenia odszkodowania nie mogą być bez winy PZU ukończone w terminie 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni po ukończeniu dochodzeń. Jednakże w tym przypadku bezsporną część odszkodowania należy wypłacić w terminie oznaczonym w ust. 1.

3. PZU może wstrzymać wypłatę odszkodowania do czasu ukończenia postępowania karnego, jeżeli przedmiotem tego postępowania jest ustalenie przyczyny szkody i zachodzi podejrzenie, że szkoda powstała z przyczyny uzasadniającej odmowę wypłaty odszkodowania.

§ 30. 1. Z chwilą wypłaty odszkodowania przechodzą na PZU wszelkie prawa, jakie do wysokości wypłaconego odszkodowania przysługują właścicielowi gospodarstwa w stosunku do osób trzecich z tytułu ich odpowiedzialności za powstanie szkody.

2. Jeżeli właściciel gospodarstwa zrzekł się bez zgody PZU prawa do odszkodowania od osób trzecich z tytułu poniesionej straty, PZU jest wolny od obowiązku wypłaty odszkodowania.

§ 31. Jeżeli po wypłacie odszkodowania zostanie ujawniona okoliczność, która na mocy przepisów niniejszego rozporządzenia pozbawia właściciela prawa do odszkodowania, PZU może zażądać zwrotu wypłaconej sumy odszkodowania wraz z kosztami oszacowania szkody.

Rozdział XII

Odpowiedzialność PZU po wypadku szkody.

§ 32. Po wypadku szkody odpowiedzialność PZU trwa nadal do wysokości sumy ubezpieczenia ustalonej na dany rok bez pobierania składki dodatkowej.

Rozdział XIII

Dochodzenie roszczeń o odszkodowanie.

§ 33. 1. Właściciel, który nie zgadza się z decyzją organu PZU w sprawie odszkodowania, może w ciągu 30 dni od dnia otrzymania tej decyzji odwołać się do organu bezpośrednio nadrzędnego PZU (dyrekcji wojewódzkiej lub Zarządu Centralnego).

2. Jeżeli właściciel nie zgadza się z decyzją organu nadrzędnego PZU (ust. 1) albo nie skorzysta z uprawnienia określonego w ust. 1, może dochodzić swych roszczeń w drodze sądowej.

3. Roszczenia nie można dochodzić sędownie po upływie 6 miesięcy od dnia otrzymania od PZU:

- 1) decyzji o nieuznaniu roszczenia do odszkodowania lub
- 2) decyzji o wysokości przyznanego odszkodowania.

4. PZU jest obowiązany w decyzjach, o których mowa w ust. 3, pouczyć właściciela o terminie wniesienia pozwu i o skutkach prawnych połączonych z zaniedbaniem tego terminu. W razie niepouczenia — przewidziany w ust. 3 termin nie biegnie.

§ 34. Roszczenia właściciela i PZU w sprawach o odszkodowanie przedawniają się z upływem 3 lat od dnia powstania szkody.

Rozdział XIV

Przepisy końcowe.

§ 35. 1. Tracą moc w odniesieniu do obowiązkowego (przymusowego) ubezpieczenia mienia ruchomego gospodarstw rolnych przepisy § 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 stycznia 1929 r. w sprawie przymusu ubezpieczenia od ognia ruchomości w gospodarstwach rolnych, przymusu ubezpieczenia żywego inwentarza od wypadków śmierci oraz przymusu ubezpieczenia plonów od gradobicia (Dz. U. Nr 13, poz. 112).

2. Gospodarstwa rolne, których mienie ruchome ubezpieczone jest na podstawie dotychczasowych przepisów, obejmuje się z dniem 1 stycznia 1958 r. obowiązkowym ubezpieczeniem według zasad niniejszego rozporządzenia.

§ 36. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrowi Finansów.

§ 37. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1958 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*